

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016, în privința inculpaților

***Bușila Mihai Nicolae**, născut la 13 mai 1995, originar și locuitor al or. Basarabeasca, str. Naberejnaia 5, ap. 14, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;*

***Mardari Marin Igor**, născut la 21 septembrie 1995, originar și locuitor al or. Basarabeasca, str. Gării 3A, ap. 9, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 31.03.2016 – 10.05.2016,
instanța de apel: 31.05.2016 – 20.06.2016,
instanța de recurs: 19.07.2016 – 26.10.2016.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10 mai 2016, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Bușila Mihai a fost condamnat în baza art. 45, 186 alin. (4) Cod penal la 3 ani și 5 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 10 mai 2016, deducându-se durata aflării în arest preventiv de la 11 martie 2016 până la 10 mai 2016.

Mardari Marin a fost condamnat în baza art. 45, 186 alin. (4) Cod penal la 3 ani și 5 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 10 mai 2016, deducându-se durata aflării în arest preventiv de la 12 martie 2016 până la 10 mai 2016.

2. Instanța de fond a constatat că la 26 februarie 2016, orele 21.30, inculpații Bușila M. și Mardari M., împreună cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, aflându-se în apropierea blocului din str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 8, mun. Chișinău, adiacent căruia era parcat automobilul de serviciu a lui Chirtoacă D., de model "Toyota Camry", n.î. C LT 162, observând în interiorul mijlocului de transport dat o geantă și alte bunuri, urmărind scopul sustragerii bunurilor date în participare, toți trei se plimbau prin apropiere, în vederea stabilirii momentului când nu vor fi observați de nimeni, pentru a-și realiza intenția.

Ca urmare, după ce persoana în privința căreia cauza a fost disjunsă a rămas de veghe în apropierea mijlocului de transport dat, Bușila M. și Mardari M. s-au apropiat de automobilul "Toyota Camry", n.î. C LT 162, și au deteriorat geamul ușii dreapta-spate.

Tot atunci, Bușila M. și Mardari M., cărora li se alăturase și persoana în privința căreia cauza a fost disjunsă, împreună, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, din interiorul automobilului nominalizat, intenționat au sustras pe ascuns o geantă la preț de 500 lei, în care se aflau bunuri, și anume: agenda de lucru, rapoarte de activitate, mijloace bănești în suma de 1000 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie 22.113,40 lei, 2000 de roni românești, care conform cursului oficial al BNM constituie 9892,20 lei, aparatul foto digital de model „Leika D Lux 5” la preț de 500 euro, care conform cursului al BNM constituie 11.056,70 lei, un telefon mobil de model „Nokia N95” la preț de 200 lei, un telefon de model „Nokia N95”, în care se afla cartela SIM cu nr. 061151134, la preț de 200 lei, un telefon mobil de model „Samsung Galaxy Note 4” cu IMEI: 359471060230547, la preț de 500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie 11.056,70 lei, telefon mobil de model „Samsung Galaxy S2” cu IMEI: 358150045923407, la preț de 1000 lei și o trusă de culoare neagră în care se afla un șampon la preț de 100 lei, după care au părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă, în sumă totală de 56.119 lei.

Instanța a reținut că inculpații au recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Dat fiind că probele administrate dovedesc integral vinovăția inculpaților, instanța a încadrat acțiunile acestora în baza art. 45, 186 alin. (4) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea ascunsă a bunurilor altei persoane, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții mari.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpații au săvârșit o infracțiune gravă, au recunoscut vina și au contribuit activ la descoperirea infracțiunii, anterior nu au fost judecați, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, nu sunt angajați în câmpul muncii, circumstanțe agravante nu au fost stabilite, în calitate de circumstanță atenuantă a fost reținută – contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, că inculpatul Bușila M. se caracterizează pozitiv și a achitat părții vătămate 10.124 lei întru repararea

prejudiciului cauzat, că părinții inculpatului Mardari M. sunt invalizi, mama acestuia având nevoie de îngrijire permanentă, concluzionând că corectarea și resocializarea lor este posibilă prin izolare de societate, stabilindu-le o pedeapsă sub formă de închisoare în limitele sancțiunii infracțiunii incriminate, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, fiind stabilite noi limite, potrivit cărora limita minimă aplicabilă va fi de 3 ani și 4 luni, iar limita maximă – 6 ani și 8 luni.

Totodată, potrivit ordonanței din 15.03.2016, părții vătămate i-au fost restituite aparatul foto digital de model "Leika D Lux 5", telefonul mobil de model "Nokia N95", telefonul mobil de model "Nokia 100" și telefonul mobil de model "Samsung Galaxy S2".

3. Avocatul Vitalie Țaulean a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului Mardari M. să-i fie aplicată o pedeapsă nonprivativă de libertate.

Apelantul a indicat că instanța de fond nu a aplicat corect prevederile art. 61 și 75 Cod penal.

3.1. A declarat apel și avocatul Roman Aronov, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care față de inculpatul Bușila M. să fie aplicate prevederile art. 90 Cod penal.

Apelantul a invocat că pedeapsa sub formă de închisoare, aplicată inculpatului nu este justificată, nefiind obiectivă, rezonabilă și rațională prin prisma principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

Argumentele invocate de instanța de fond în latura pedepsei nu reflectă caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, fiind lipsite de suport juridic, nefiind examinate sub toate aspectele deci, sunt inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.

Inculpatul a recunoscut vina și greșelile pe deplin, s-a căit sincer, nu are antecedente penale, lipsesc careva pretenții de caracter pecuniar și consecințe infracționale, se caracterizează pozitiv, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune gravă.

Astfel, ținând cont de persoana inculpatului și situația familială a acestuia, este rațional de aplicat față de acesta o pedeapsă nonprivativă de libertate, nefiind justificată aplicarea unei pedepse mai aspre din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, fiind constatat că inculpatul nu prezintă pericol social și corectarea lui este posibilă fără a fi izolat de societate.

Instanța de fond nu s-a expus asupra argumentelor apărării invocate în susținerea condamnării inculpatului cu suspendarea executării pedepsei.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016, apelurile au fost admise, rejudecată cauza, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Bușila Mihai și Mardari Marin au fost condamnați în baza art. 45, 186 alin. (4) Cod penal la 3 ani și 5 luni închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate le-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că starea de fapt și de drept, reținută de instanța de fond, este în concordanță deplină cu materialele cauzei.

Instanța de fond a apreciat corect probele și circumstanțele cauzei, examinând probele din punct de vedere al utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și obiectiv, în conformitate cu legea și just a încadrat acțiunile inculpaților în baza art. 45, 186 alin. (4) Cod penal.

Totodată, potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont în totalitate de cele trei principii care stau la baza numirii sancțiunii penale.

Astfel, instanța de fond corect a relevat că inculpatul Bușila M. a comis o infracțiune gravă, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, nu este angajat în câmpul muncii, anterior nu a fost judecat, circumstanțe agravante nu au fost stabilite, se caracterizează pozitiv, nefiind înregistrate careva plângeri în privința acestuia, parțial a reparat prejudiciul material cauzat părții vătămate, a recunoscut integral vina, s-a căit sincer de cele comise și a contribuit activ la descoperirea infracțiunii. Inculpatul Mardari M. a comis o infracțiune gravă, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, nu este angajat în câmpul muncii, anterior nu a fost judecat, circumstanțe agravante nu au fost stabilite, iar în calitate de circumstanță atenuantă a fost luată în considerare contribuția activă la descoperirea infracțiunii, părinții acestui sunt invalizi, mama lui având nevoie de îngrijire permanentă, a recunoscut în totalitate vina și s-a căit sincer de cele săvârșite.

În același timp, instanța de fond eronat a concluzionat că corectarea și resocializarea inculpaților este posibilă doar prin aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, în limitele sancțiunii art. 186 alin. (4) Cod penal.

Instanța de fond just a aplicat inculpaților pedeapsa sub formă de închisoare în baza art. 45, 186 alin. (4) Cod penal, în mărime de 3 ani și 5 luni, aproape de limita minimă, însă contrar principiilor individualizării pedepsei a considerat că corectarea și resocializarea inculpaților poate fi realizată doar prin privarea acestora de libertate, pedeapsă care nu corespunde cerințelor legii, nu este echitabilă, fiind comisă, astfel, o eroare de drept.

Instanța de fond nu a motivat inoportunitatea aplicării față de inculpați a prevederilor art. 90 Cod penal, ținând cont că potrivit prevederilor pct. 2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la sentința judecătorească, sentința trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, bazată pe principiile generale ale efectuării justiției.

Instanța de apel a concluzionat că scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpaților va fi pe deplin atins prin menținerea pedepsei sub formă de închisoare în limitele stabilite de instanța de fond, de 3 ani și 5 luni, însă fără izolarea reală de societate a acestora.

La aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, că inculpații au comis o infracțiune gravă, nu au

antecedente penale, nu figurează la evidența medicului narcolog și psihiatru, sunt caracterizați pozitiv, au recunoscut integral vina, s-au căit sincer și au contribuit activ la descoperirea infracțiunii, că inculpatul Bușila M. a recuperat parțial prejudiciul cauzat părții vătămate, iar părinții inculpatului Mardari M. au nevoie de îngrijiri, fiind ambii cu grad de invaliditate.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a individualizat în mod echitabil pedeapsa, ignorând prevederile art. 75 Cod penal.

Instanța de apel eronat a reținut în calitate de circumstanțe excepționale, puse la baza aplicării art. 90 Cod penal, recunoașterea vinei de către inculpați și contribuirea activă la descoperirea infracțiunii.

Totodată, instanța de apel a ignorat faptul că inculpații au comis o infracțiune gravă, prin participație complexă, în rezultatul căreia părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții mari, cu un impact social acut, că inculpații nu au restituit benevol și integral prejudiciul cauzat prin infracțiune timp de 4 luni, limitându-se la restituirea bunurilor ridicate de către organul de urmărire penală, și pedeapsă nonprivativă de libertate nu va duce la corectarea acestora.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpaților, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 61, 75, 90 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute

vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpaților în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5. din prezenta decizie*, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care

nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpaților pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016, în privința inculpaților Bușila Mihai Nicolae și Mardari Marin Igor, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 16 noiembrie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco